

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

75.

KUR YER LITEW S K I.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 20-го Сентября — 1838 — Wilno. Wtorek. 20-go Września.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 11-го Сентября.

Римско-Католическому Адрамитенскому Епископу, Князю Симону Гедройцю, Всемиловитѣйше повелѣно быть Управляющимъ Самогитскою Епархіею, предоставляя ему, на основаніи Указа 6-го Декабря 1829 года, пользоваться и столовымъ имѣніемъ сего Епископства.

— Высочайшею Грамотою отъ 11 Юля Тайный Советникъ Графъ *Потоцкій*, Всемиловитѣйше пожалованъ Кавалеромъ *Императорскаго и Царскаго Ордена Благо Ора*.

— Высочайшею Грамотою отъ 24 Юля, Членъ Государственнаго Совета Царства Польскаго, Государственный Советникъ *Вигеховскій*, Всемиловитѣйше пожалованъ знаками *Ордена Св. Анны первой степени, украшенными Императорскою Короною*.

— Высочайшею Грамотою отъ 24 Юля, Членъ Государственнаго Совета Царства Польскаго *Фальцъ*, Всемиловитѣйше пожалованъ Кавалеромъ *Ордена Св. Анны первой степени*.

— Высочайшею Грамотою отъ 25 Юля состоящей при Россійско-Императорской Миссіи при Стокгольмскомъ Дворѣ, числящейся по Кавалеріи Полковникъ *Бодиско 1-й*, Всемиловитѣйше пожалованъ Кавалеромъ *Императорскаго и Царскаго Ордена Св. Станислава второй степени*.

— Высочайшимъ именнымъ указомъ, даннымъ Капитулу Россійскихъ Императорскихъ и Царскихъ Орденовъ, въ 9-й день минувшаго Августа, въ Крейтъ въ Баваріи, Варшавскаго Кафедральнаго Собора Протоіерей *Новицкій* Всемиловитѣйше сопричисленъ къ *Ордену Св. Анны второй степени*.

— Высочайшею Грамотою, 24-го Юля, Всемиловитѣйше пожалованъ Кавалеромъ *Ордена Св. Владимира 2-й степени*, Членъ Государственнаго Совета Царства Польскаго и Предсѣдатель Главной Дирекціи Кредитнаго Земскаго Общества, *Моравскій*.

— Высочайшими Именными указами, данными Капитулу Россійскихъ Императорскихъ и Царскихъ Орденовъ, въ 17-й (29) день минувшаго Юля, въ Г. Теплицъ, Всемиловитѣйше пожалованы Кавалерами *Ордена Св. Анны второй степени, Императорскою Короною украшеннаго*: Полковники: Адъютантъ Главнокомандующаго Дѣйствующею Арміею, Лейбъ-Гвардіи Литовскаго полка *Бутурлинъ 3-й*; Командиръ Вознесенскаго Уланскаго полка *Тинковъ 2-й*; Корпуса Жандармовъ *Поповъ 5-й*; Исправляющій должность Начальника Отдѣленія Канцеляріи Главнокомандующаго Дѣйствующею Арміею 8 класса *Ивашкинъ 1-й*; — *второй степени, безъ украшенія*: Командиръ Гусарскаго Эрцъ-Герцога Фердинанда полка; Полковникъ *Гернгросъ*; Полевые Инженеры: Полковникъ *Рындинъ*; Подполковники: *Ведениковъ, Ивановъ 4-й*; Командиръ Новогоргеіевской Инженерной команды *Ганзенъ*; Командантъ города Плоцка, состоящій по Арміи *Нарбутъ 1-й*; Адъютанты Главнокомандующаго Дѣйствующею Арміею: Лейбъ-Гвардіи Преображенскаго полка Капитанъ *Самсоновъ*; Лейбъ-Гвардіи Измайловскаго полка Штабъ-

WIA DOMOSCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg, 11-go Września.

Рzymско-Католическому Бискупови Адрамитаііскему, Хіециу Сzymонowi Гіедройциowi, Найтаскавіей розказано быдз Zarządzącymъ Dycezyą Zmudzka, zostawującъ mu, na podstawie Ukazu 6-go Grudnia 1829 roku, używanie dóbr stołowych do tego Biskupstwa przywiązanych.

— Przez Najwyższy Dyplomат pod dniem 11-m Lipca, Radca Tajny Hrabia *Potocki*, Najtаскавіей mianowany Kawalerem *Cesarского i Królewskiego orderu Orła Białego*.

— Przez Najwyższy Dyplomат pod dniem 24 Lipca, Członek Rady Stanu Królestwa Polskiego, Radca Stanu *Wyczekowski*, Najtаскавіей udarowany znakami *Orderu Sw. Anny pierwszego stopnia Cesarского i Królewskiego orderu*.

— Przez Najwyższy Dyplomат pod dniem 24-go Lipca, Członek Rady Stanu Królestwa Polskiego, *Faltz*, Najtаскавіей mianowany Kawalerem *orderu Sw. Anny pierwszego stopnia*.

— Przez Najwyższy Dyplomат pod dniem 25 Lipca, zostający przy Rosyjsko-Cesarskiej Missyi przy Dworze Sztokholmskim, liczący się w Kawalerii Półkownik *Łodisko 1-szy*, Najtаскавіей mianowany Kawalerem *Cesarского i Królewskiego orderu Sw. Stanisława pierwszego stopnia*.

— Przez Najwyższy Imienny Ukaz do Kapituły Rosyjskich Cesarскихъ i Królewskich Orderow, w dniu 9 m zeszłego Sierpnia, w Kreuth, w Bawaryi, Protorej Warszawskiego Soboru Katedralnego *Nowicki*, Najtаскавіей policzony do *orderu Sw. Anny drugiego stopnia*.

— Przez Najwyższy Dyplomат, 24-go Lipca, Najtаскавіей mianowany Kawalerem *Orderu Sw. Włodzimierza 2-go stopnia*, Członek Rady Stanu Królestwa Polskiego i Prezydent Główniej Dyrekcji Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego, *Morawski*.

— Przez Najwyższe Imienne Ukazy, do Kapituły Rosyjskich Cesarскихъ i Królewskich Orderów, w dniu 17 (29) zeszłego Lipca, w m. Cieplicach, Najtаскавіей mianowani Kawalerami *Orderu Sw. Anny drugiego stopnia, Cesarского i Królewskiego orderu*: Półkownicy: Adjutant Głównodowodzącego Armią Działającą, Litewskiego półku Gwardyi *Buturlin 3-ci*; Dowódzca Woznesińskiego półku Ułanów *Tinkow 2-gi*; Korpusu Żandarmerii *Popów 5-ty*; Sprawujący Obowiązek Naczelnika Oddziału Kancelaryi Głównodowodzącego Armią Działającą, 8 ej klasy *Iwaszyn 1-szy*; — *drugiego stopnia bez ozdoby*: Dowódzca półku Huzarów *Arcey-Xięcia Ferdynanda*, Półkownik *Herngros*; Polowi Inżynierowie: Półkownik *Ryndin*; Podpółkownicy: *Wedenikow, Iwanow 4-ty*; Dowódzca Nowogeorgiewskiej komendy Inżyniernej *Hansen*; Komendant miasta Płocka, liczący się w Armii *Narbutt 1-szy*; Adjutant Głównodowodzącego Armią Działającą: Kapitan *Preobrażenskogo półku Gwardyi Samsonow*, Sztab-Kapitan *Izmajłowskiego półku Gwardyi Rudzewicz*, i Komissyonier Prowiantski, 7-ej klasy *Czumakowski*.

Капитанъ Рудзевскій; и Провіантскій Коммиссіонеръ, 7-го класса Чулаковский.

— Высочайшимъ приказомъ отъ 18 (30) Августа Начальникъ Артиллерійскаго Училища, Генераль-Майоръ Кованко 1-й, увольняется отъ настоящей должности, съ назначеніемъ Членомъ Совета о Военно-Учебныхъ Заведеніяхъ и съ состояніемъ по Артиллеріи.

— На основаніи Высочайшаго Его Императорскаго Величества указа, состоявшагося 30 Апрѣля сего 1838 года, въ Губерніяхъ: С. Петербургской, Московской, Псковской, Курской и Тамбовской, въ 1-й день минувшаго Іюля открыты Палаты Государственныхъ Имуществъ и Окружныя Управленія, которыя съ того числа вступили во все дѣйствіе по учрежденію объ управленіи Государственныхъ имуществъ.

— По Указу Его Императорскаго Величества, Правительствующій Сенатъ въ Общемъ Собраніи С. Петербургскихъ Департаментовъ слушалъ: *во-первыхъ*, предложенное Господиномъ Министромъ Юстиціи, Тайнымъ Советникомъ и Кавалеромъ Дмитріемъ Васильевичемъ Дашковымъ, мнѣніе Государственнаго Совета, слѣдующаго содержанія: Государственный Советъ въ Соединенныхъ Департаментахъ Законовъ и Экономіи и въ Общемъ Собраніи, рассмотрѣвъ докладъ Общаго Собранія первыхъ трехъ Департаментовъ Правительствующаго Сената о затрудненіяхъ, встрѣченныхъ Коммиссіею, учрежденною въ Вильнѣ для ревизіи дѣйствій тамошняго Дворянскаго Депутатскаго Собранія, положилъ, опредѣленіе Правительствующаго Сената, въ докладѣ семь изложенное, утвердить. На которомъ мнѣніи написано: Его Императорское Величество вослѣдовавшее мнѣніе въ Общемъ Собраніи Государственнаго Совета о затрудненіяхъ, встрѣченныхъ Коммиссіею, учрежденною въ Вильнѣ для ревизіи дѣйствій тамошняго Дворянскаго Собранія, Высочайше утвердить соизволивъ и повелѣлъ исполнить. За Предсѣдателя Государственнаго Совета Графъ Литта. 5 Іюля 1838 года. *И во-вторыхъ*, учиненную справку: Правительствующій Сенатъ въ Общемъ Собраніи первыхъ трехъ Департаментовъ по выслушаніи записки изъ дѣла по ордеру Господина Министра Юстиціи и Кавалера Дмитрія Васильевича Дашкова, о затрудненіяхъ Коммиссіи, учрежденной для ревизіи дѣйствій Виленскаго Дворянскаго Депутатскаго Собранія въ выполненіи возложеннаго на оную порученія, опредѣлилъ: Правительствующій Сенатъ, рассмотрѣвъ донесенія Виленскихъ Губернскаго Прокурора и Коммиссіи, учрежденной для ревизіи дѣйствій тамошняго Дворянскаго Депутатскаго Собранія, находить: а) что означенная Коммиссія со времени ея открытія остается безъ всякаго занятія, по неприсылкѣ въ оную Дворянскимъ Собраніемъ документовъ, на коихъ основаны опредѣленія того Собранія, о дворянствѣ родовъ, внесенныхъ въ дворянскую родословную книгу по 1829 годъ, б) что Дворянское Собраніе отзывется неимѣніемъ тѣхъ документовъ потому, что все Дворяне, о коихъ въ ономъ Собраніи состоялись опредѣленія, доказательства свои получили обратно, равномѣрно получили таковыя и тѣ лица, кои въ послѣдствіи доказывали свое дворянство, одни для перевода оныхъ на Русскій языкъ и представленія въ Герольдію, а другія для фамиліальныхъ дѣлъ, какъ между тѣмъ многими родами отъ несчастныхъ случаевъ и военныхъ дѣйствій 1812 и 1831 годовъ, оныя истреблены, или затеряны, и в) что при всемъ томъ Дворянское Собраніе, желая по возможности удовлетворить требованіе Коммиссіи, неоднократно относилось къ Узднымъ Предводителямъ Дворянства и въ тамошнее Губернское Правленіе о повѣщеніи Дворянъ, о коихъ въ томъ Собраніи до 1829 года состоялись опредѣленія, неутвержденные еще Герольдіею, чтобы все доказательства, на коихъ опредѣленія сіи основаны, представили немедленно; но по сему распоряженію, какъ доносить Губернскій Прокуроръ, не предвидится желаемого успеха, ибо не касаясь уже дворянъ, кои по обстоятельствамъ 1812 и 1831 годовъ дѣйствительно могли затерять доказательства о своемъ происхожденіи, лица неимѣющія достаточныхъ на то доводовъ, могутъ нарочито медлить представленіемъ ихъ, а исходатайствовавшія дворянскія опредѣленія по подложнымъ документамъ, никогда оныхъ не представлять. По соображеніи всего вышеизложеннаго съ правилами о ревизіи дѣйствій Дворянскихъ Депутатскихъ Собраній, изъясненными продолженіемъ Св. Зак. къ Тому IX въ приложеніи къ ст. 116-й, Правительствующій Сенатъ полагаетъ: 1) какъ на основаніи сихъ правилъ, рассмотрѣнію Ревизіонныхъ Коммиссій подлежатъ не одни опредѣленія Дворянскихъ Депутатскихъ Собраній, но и самыя документы, вошедшіе въ составъ опредѣленій, то всѣмъ Дворянскимъ Собраніямъ За-

— Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny pod dniem 18 (30) Sierpnia, Naczelnik Szkoły Artylleryjskiej, Jenerał Major Kowaniko 1-szy, uwalnia się od obowiązku te-razniejszego z naznaczeniem Członkiem Rady Wojskowych zakładów Szkolnych i z liczeniem się w Artylleryi. (R. In.)

— Na osnovie Najwyższego Jego Cesarskiej Mości Ukazu, następnego 30-go Kwietnia teieżniejszego 1838 roku, w Guberniach: S. Petersburgskiej, Moskiewskiej, Pskowskiej, Kurskiej i Tambowskiej, dnia 1-go zeszłego Lipca otwarte zostały Izby Majątkow Państwa i Zarządy Okręgowe, które od dnia tego rozpoczęły wszystkie działania podług ustawy o zarządzie Majątkow Państwa.

— Wedle Ukazu Jego CESARSKIEJ MOŚCI, Rządzący Senat na Powszechném Zebraniu S. Petersburgskich Departamentow słuchali: *naprzód*, przełożonej przez Pana Ministra Sprawiedliwości, Radcę Tajnego i Kawalera Dymitra Wasilewicz Daszkowa, Opinii Rady Państwa brzmienia następnego: Rada Państwa na Połączonych Departamentach Praw i Ekonomii i na Ogólném Zebraniu, rozpatrzywszy przełożenie Połączonego Zebrania Pierwszych trzech Departamentow Rządzącego Senatu, o trudnościach napotkanych przez Komisję, ustanowioną w Wilnie dla rewizyi działań tamiecznego Deputacyjnego Zgromadzenia Dworzańskiego, postanowiła, uchwałą Rządzącego Senatu, w przełożeniu tém opisaną, utwierdzić. Na tej Opinii napisano: Jego CESARSKA MOŚĆ następną Opinią na Powszechném Zebraniu Rady Państwa o trudnościach, napotkanych przez Komisję, ustanowioną w Wilnie dla rewizyi działań tamiecznego Deputacyjnego Zgromadzenia Dworzańskiego, Najwyżej utwierdzić raczy i rozkazał wypełnić. Za Prezydenta Rady Państwa Hrabia Litta. 5-go Lipca 1838 roku. *I powtóre*, uczynionej sprawki: Rządzący Senat na Połączoném Zebraniu pierwszych trzech Departamentow, po wysłuchaniu zapiski z polecenia Pana Ministra Sprawiedliwości i Kawalera Dymitra Wasilewicz Daszkowa, o trudnościach Komisyy, ustanowionej dla rewizyi działań Wileńskiego Deputacyjnego Zgromadzenia Dworzańskiego w wypełnieniu włożonego na nią poruczenia, postanowił: Rządzący Senat, rozpatrzywszy dñiesienie Wileńskiego Prokurora Gubernialnego i Komisyy, ustanowionej dla rewizyi działań tamiecznego Deputacyjnego Zgromadzenia Dworzańskiego, znajduje: a) że pomieniona Komisyya od czasu jej odkrycia zostaje bez żadnego zatrudnienia, z przyczyny nieprysyłania do niej przez Zgromadzenie Dworzańskie dokumentow, na których oparte są postanowienia tego Zebrania, o dworzaństwie rodzin, wpisanym do Dworzanskiej księgi genealogicznej do roku 1829, b) że Zgromadzenie Dworzańskie oświadcza, iż nie ma tych dokumentow z przyczyny, że wszyscy Dworzanie, o których w tém Zgromadzeniu następnym wyrok, dokumenta swe odebrali na powrót, również odebrały takowe i te osoby, które w czasie późniejszym dowodziły swego dworzaństwa, jedni dla przełożenia ich na język Rosyjski i przedstawienia do Heroldyi, a drudzy dla spraw fамиліальных, gdy tym czasem u wielu fамилі w nieszczęśliwych przypadkach i wojennych działaniach 1812 i 1831 roku, zostały one zniszczone albo zatracone i c) że ztémwszystkiem Dworzańskie Zgromadzenie, chcąc podług możności zaspokoić żądanie Komisyy, niejednokrotnie odnosiło się do Powiatowych Marszałków Dworzaństwa i do tamiecznego Rządu Gubernialnego o obwieszczeniu Dworzan, o których w tém Zgromadzeniu przed rökem 1829 następnym wyrok, przez Heroldyę jeszcze nieutwierdzone, ażeby wszystkie dokumenta, na których postanowienia te są oparte, niezwłocznie przysłały; ale względem tego rozporządzenia, jak donosi Prokuror Gubernialny, nie przewiduje się żadanego skutku, gdyż, nie tykając już dworzan, którzy z okoliczności lat 1812 i 1831 rzeczywiście mogli zatracić dokumenta o swoim pochodzeniu, osoby nie mające dostatecznych na to dowodow, mogą umyślnie zwlekać ich przedstawienie, a którzy wystarali się o dworzańskie wyroki na mocy fałszywych dokumentow, nigdy ich nie przedstawia. Po rozważeniu wszystkiego, co wyżej przytoczone, i porównaniu z prawidłami rewizyi działań Dworzańskich Zgromadzeń Deputacyjnych, opisanymi w dalszym ciągu Połączenia Praw do tomu IX w dodatku do artykułu 116, Rządzący Senat mniema: 1) Ponieważ na osnovie tych prawideł, rozpatrzeniu Komisyy rewizyjnej ulegają nie same tylko wyroki Dworzańskich Deputacyjnych Zgromadzeń, ale i same dokumenta, wszelkie do składu wyrokow; przeto wszystkiem Dworzańskim Deputacyjnym Zgromadzeniom Gubernij Zachodnich przez Rządy Gubernialne zalecić o nieodmienném zapotrzebowaniu pomienionych dokumentow od osób, którym dworzańskie dostojęństwo przyznane, a w razie ich zatracenia, innych niezbitych dowodow tego dostoję-

панныхъ Губерній чрезъ Губернскія Правленія предписать о непремѣнномъ истребованіи означенныхъ документовъ отъ лицъ, признанныхъ въ дворянскомъ достоинствѣ, а въ случаѣ утраты оныхъ, иныхъ неопровергаемыхъ доказательствъ на сіе достоинство, и въ отвращеніе уклоненія ихъ отъ исполненія сего, назначить для представленія оныхъ срокъ, и именно: *три года*, по истеченіи же сего срока о всѣхъ тѣхъ, кои не представятъ требуемыхъ доказательствъ; но владѣють, или владѣли населенными недвижимыми имѣніями по вѣдѣдству, или по покупокъ до внесенія ихъ въ дворянскую родословную книгу, Депутатскія Собранія, составя списки съ означеніемъ, гдѣ какимъ имѣніемъ владѣли или владѣють, представляютъ оныя вѣдѣ сь своими протоколами чрезъ Гражданскихъ Губернаторовъ къ Генераль-Губернаторамъ, а сіи съ имѣніемъ своимъ о правахъ тѣхъ лицъ на дворянское достоинство, вносить чрезъ Министра Внутреннихъ Дѣлъ въ Правительствующій Сенатъ на дальнѣйшее соображеніе и постановленіе; всѣхъ же прочихъ непредставившихъ требуемыхъ доказательствъ и вѣдѣвшихъ въ вышеупомянутые списки, обратить немедленно въ однодворческое состояніе на основаніи указа о бывшей Польской шляхтѣ, въ 19 день Октября 1831 года состоящаго; 2) какъ сверхъ сего изъ представленія Герольдіи видно, что дѣла въ оной объ однихъ и тѣхъ же лицахъ Западныхъ Губерній, при неутвержденіи ихъ въ дворянскомъ достоинствѣ по нѣсколькимъ разъ возобновляются, и чрезъ то умножается двлопроизводство, а между тѣмъ лица, доказывающія дворянство, пользуются сими непринадлежащими имъ правами и остаются въ оныхъ на неопредѣленное время, то въ отвращеніе сего назначить также трехъ-годовой срокъ, на представленіе въ Герольдію дополнительныхъ доказательствъ по всѣмъ дѣламъ, кои, бывъ въ разсмотрѣніи оной, признаны недостаточными, съ тѣмъ, что тѣ изъ лицъ доказывающихъ дворянство, которые въ означенный срокъ со дня объявленія имъ о рѣшеніи Герольдіи, не представятъ дополнительныхъ доказательствъ, или если и дополнительные доказательства по новому разсмотрѣніи найдены будутъ ею недостаточными и неимѣющими законныхъ основаній, должны также поступить въ однодворцы, исключая лишь тѣхъ, кои владѣють, или владѣли населенными недвижимыми имѣніями, до внесенія ихъ Депутатскими Собраніями въ дворянскую родословную книгу и о коихъ дѣла Герольдіи должна представлять на окончательное разсмотрѣніе Правительствующему Сенату; 3) о такомъ постановленіи поставить въ извѣстность всѣмъ дворянъ Западныхъ Губерній чрезъ Градскія и Земскія Полиціи и чрезъ припечатаніе въ Сенатскихъ и Губернскихъ Вѣдомостяхъ, и 4) на приведеніе сего постановленія въ исполненіе, испросить Высочайшаго Его Императорскаго Величества соизволенія, о чемъ и поднести всеподданнѣйшій докладъ. Приказали: О должномъ по сему Высочайше утвержденному мнѣнію Государственнаго Совѣта исполненіи, послать указы въ Губернскія Правленія Западныхъ Губерній, какъ-то: Виленской, Витебской, Волынской, Гродненской, Кіевской, Минской, Могилевской и Подольской и Области Белостокской, а также къ Военнымъ и Генераль-Губернаторамъ тѣхъ Губерній, каковыми уведомить и Г. Министра Внутреннихъ Дѣлъ, въ Московскіе же Сената Департаменты сообщить вѣдѣніе, а въ Контору Сенатской Типографіи извѣстіе, для припечатанія сего въ издаваемыхъ отъ Сената вѣдомостяхъ. (По Герольдіи). (Оп. 31 Августа 1838 г.)

— При указѣ Правительствующаго Сената, Августа 27-го дня сего года, обнародованъ договоръ о торговлѣ, мореплаваніи и дружбѣ, заключенный между Его Величествомъ Императоромъ Всероссийскимъ и Его Величествомъ Королемъ Шведскимъ и Норвежскимъ, 26-го Апрѣля (8-го Мая) 1838 года.

Ст. I. Россійскія и Финляндскія, равно какъ Шведскія и Норвежскія Суды, въ обоюдныхъ портахъ Высокихъ договаривающихся Державъ, при входѣ ихъ и выходѣ, будутъ считаться наравнѣ съ національными въ отношеніи платежа портовыхъ, ластовыхъ, маячныхъ, лоцманскихъ и за спасеніе товаровъ и судовъ, а также всякихъ другихъ пошлинъ и сборовъ, слѣдующихъ въ казну или городамъ или какимъ либо частнымъ заведеніямъ, по какому бы праву или подъ какимъ бы то названіемъ ни было. Соглашенось, что постановленія сіи будутъ относиться къ пошлинамъ за плаваніе по каналамъ Готландскому и Троллагетскому.

Вышеупомянутыя постановленія относятся безъ различія ко всѣмъ мелкимъ и купеческимъ судамъ съ грузомъ или баластомъ, какой бы они величины и постройки ни были.

До введенія единообразнаго учрежденія въ Рос-

ства, и для запобѣженія уchyланію сіи отъ выполненія того, назначить на ихъ представленіе терминъ, а мianовіе: *три года*, по уплывіи за сего термину, о всѣхъ тѣхъ, которые не представятъ требуемыхъ документовъ; але вѣдають або вѣдали залуднионемі нерухомені майятками на mocy successy, або купна, перед ихъ вписаніемъ до Дворчанської хігги генеалогічней, Zgromadzenia Deputacyjne, ułożysz listę z wyrażeniem, gdzie, jakim majątkiem władali, albo władają, przedstawiają je razem z swojemi protokółami przez Cywilnych Gubernatorów do Jenerał-Gubernatorów, а сіе своєю opiniją o prawachъ тыхъ осібъ до Дворчанського достojenstwa, podają przez Ministra Spraw Wewnętrznych do Rządzącego Senatu na dalsze roztrząsanie i postanowienie; а всьтхъ инныхъ, którzy не представили требуемыхъ документовъ и не везли до вышѣй выраженной listy, obrócić niezwłocznie do stanu jednodworców, на основіе Ukazu о бывшей шляхcie Польской, nastętego w dniu 19-m Października 1831 roku; 2) gdy oprócz tego z przedstawienia Heroldyi okazuje się, że dzieła w niej o jednych i tychże osobachъ Gubernij Zachodnichъ, z nientwierdzeniem ichъ w dworzańskimъ dostojenstwie, po kilka razy odnawiają się, i przez to pomnaża się odbywanie spraw, а tymъ czasem osoby, dworzaństwa dowodzące, używają тыхъ нienależącychъ имъ правъ и pozostają w nichъ на czas nieograniczony, przeto dla zapobieżenia temu назначить także trzy-letni termin, na przedstawienie do Heroldyi dokumentowъ uzupełniającychъ w тыхъ sprawachъ, które, będącъ w jej rozpatrzeniu, uznane zostały za niedostateczne, z zastrzeżeniemъ, że te z osóbъ dworzaństwa dowodzącychъ, które w pomienionymъ terminie od dnia ogłoszenia imъ o wyroku H-roldyi, не представятъ uzupełniającychъ dowodowъ, або jeżeli i uzupełniające dowody po rozpatrzeniu będą przez nią znalezione niedostatecznymi i nie mającymi zasadъ prawnej gruntowności, powinni także być policzeni do jednodworców, тыхъ tylko wyłączając, którzy władają, або владали залуднионемі майятками нерухомені, przedъ вписаніемъ ихъ przez Zgromadzenia Deputacyjne do dworzańskej księgi genealogicznej, а о которыхъ sprawy Heroldya powinna przedstawiać na ostateczne rozpatrzenie Rządzącemu Senatowi; 3) o témъ postanowieniu podać do wiadomości всьтхъ двorczanъ Gubernij Zachodnichъ przez Mieskie i Ziemskie Policiey i przez wydrukowanie w Gazetachъ Senackiej i Gubernialnych, i 4) na przyprowadzenie tego postanowienia do skutku, wyjednać Najwyższe Jego Cesarskiej Mości zezwolenie, о чёмъ też uczynić najuniższe przełożenie. Rozkazali: O należnymъ tej Najwyższej utwierdzonej Opinii Rady Państwa wykonaniu, postać ukazy do Rządówъ Gubernialnychъ Gubernij Zachodnichъ, jako to: Wileńskiej, Witebskiej, Wołyńskiej, Grodzieńskiej, Kijowskiej, Mińskiej, Mohylewskiej i Podolskiej i Obwodu Białostockiego, tudzież do Wojennychъ i Jenerał-Gubernatorów тыхъ Gubernij, również przez ukazy zawiadomić i P. Ministra Spraw Wewnętrznych, а do Moskiewskichъ Departamentówъ Senatowi przesać uwiadomienie, do Kantoru zaś Drukarni Senackiej wiadomość, dla wydrukowania tego w wydawanej przez Senat Gazecie. (Z Heroldyi Op. 31 Sierpnia).

— Przy Ukazie Rządzącego Senatu, pod dniemъ 27-m Sierpnia, opublikowany jest traktat о handlu, żegludze i przyjaźni, zawarty między Najjaśniejszymъ Cesarzemъ Wszechъ Rossyj i Najjaśniejszymъ Królemъ Szwedzkimъ i Norweskimъ, 26-go Kwietnia (8-go Maja) 1838 roku.

Artykuł I. Rosyjskie i Finlandzkie, również jak Szwedzkie i Norweskіe okręty, w obustronnychъ portachъ Wysokichъ umawiającychъ się Mocarstwъ, przy ichъ wejściu i wyjściu, będą uważane zarówno z narodowemi, względnie opłaty portowychъ, ładunkowychъ, latarniowychъ, łocmanskichъ i za uratowanie towarówъ i okrętówъ, tudzież wszelkichъ innychъ poszlinъ i poborówъ, należącychъ do skarbu, або miastъ, або jakiegokolwiekъ zakładówъ szczególnychъ, z jakiegobądźъ prawa або pod jakimъbykolwiekъ to było nazwaniemъ. Zgodzono się, że postanowienia te będą się odnosiły do poszlinъ od żeglugi na kanałachъ Gotlandzkimъ i Trollbätskimъ.

Wyżej pomienione postanowienia odnoszą się bezъ różnicy do всьтхъ малыхъ i kupieckichъ okrętówъ z ładunkiemъ або balastemъ, jakiegokolwiekъ były wielkości i budowy.

Do czasu wprowadzenia jednostajnego urządzenia
(1)

сійскихъ портахъ Балтійскаго, Чернаго и Азовскаго морей, гдѣ существуютъ мѣстные разности относительно платежа вышепоименованныхъ пошлинъ и сборовъ, будетъ поступаемо съ Шведскими и Норвежскими судами въ сихъ портахъ на равнѣ съ судами наиболее благопріятствуемыхъ націй, и если бы случилось, что до истеченія срока сего договора, послѣдовали какія либо перемѣны въ существующихъ нынѣ учрежденіяхъ для помянутыхъ портовъ, то дѣйствіемъ таковыхъ перемѣнъ не можетъ быть нарушено положенное въ предыдущихъ условіяхъ правило.

Ст. II. Всѣ товары и произведенія, какого бы происхожденія, Шведской ли или Норвежской, или всякой иной земли или промышленности, коихъ привозъ законно позволенъ въ порты Россійскіе или Финляндскіе на судахъ національныхъ, можно также привозить въ тѣ порты на судахъ Шведскихъ и Норвежскихъ, изъ какого бы мѣста то ни было, съ платежемъ пошлинъ не выше или не иныхъ, по какому бы праву и подъ какимъ бы то названіемъ ни было, кромѣ тѣхъ, кои взимаются въ случаѣ ввоза такихъ товаровъ и произведеній на судахъ національныхъ.

И взаимно, всѣ произведенія и товары, коихъ привозъ законно дозволенъ въ порты Королевствъ Шведскаго и Норвежскаго на судахъ національныхъ, какого бы происхожденія тѣ произведенія и товары ни были, Россійской ли земли или промышленности, или всякой иной земли, могутъ также быть привозимы въ помянутые порты на судахъ Россійскихъ и Финляндскихъ, изъ какого бы мѣста то ни было, съ платежемъ пошлинъ не выше или не иныхъ, по какому бы праву или подъ какимъ бы то названіемъ ни было, какъ только тѣхъ, кои взимаются въ случаѣ ввоза такихъ произведеній и товаровъ на судахъ Шведскихъ и Норвежскихъ.

Всѣ произведенія и товары, коихъ вывозъ законно дозволенъ изъ Россійскихъ и Финляндскихъ портовъ на судахъ національныхъ, можно равномѣрно вывозить оттуда на судахъ Шведскихъ и Норвежскихъ съ платежемъ пошлинъ не выше или не иныхъ, кромѣ взимаемыхъ въ случаѣ такового вывоза на судахъ Россійскихъ или Финляндскихъ.

И взаимно, всѣ произведенія и товары, коихъ вывозъ законно дозволенъ изъ портовъ Королевствъ Шведскаго и Норвежскаго на судахъ національныхъ, можно равномѣрно вывозить оттуда на судахъ Россійскихъ или Финляндскихъ, съ платежемъ пошлинъ не выше или не иныхъ, кромѣ взимаемыхъ въ случаѣ такового вывоза на Шведскихъ или Норвежскихъ судахъ.

Ст. III. Соглашеносъ, что оба Высокія договаривающіяся Стороны не имѣютъ намѣренія, чтобы содержащіяся во II статьѣ условія обратились въ предосужденія для конвенцій, кои та или другая изъ нихъ заключила бы съ какою либо иною Державою и коими, для какихъ либо опредѣленныхъ товаровъ при ввозѣ ихъ или вывозѣ, были бы во взаимной соразмѣрности предоставлены особыя выгоды. На таковыя конвенціи нельзя будетъ ссылаться ни въ пользу Россійскихъ или Финляндскихъ подданныхъ въ Швецію и Норвегію, ни въ пользу Шведскихъ и Норвежскихъ подданныхъ въ Россію и Финляндію.

Во всякомъ случаѣ, особыя конвенціи, которыя уже постановлены или впредь заключены будутъ одною изъ Высочайшихъ договаривающихся Сторонъ съ третьею Державою, не могутъ нарушить предоставленнаго по силѣ II статьи обоимъ подданнымъ права ввозить соль какъ на Россійскихъ и Финляндскихъ купеческихъ корабляхъ и судахъ въ Швецію и Норвегію, такъ и на Шведскихъ и Норвежскихъ купеческихъ корабляхъ и судахъ въ Россію и Финляндію, изъ какого бы то мѣста ни было и съ платежемъ тѣхъ же пошлинъ, какія платятъ природные жители.

Изъ сего положенія изъемаются Россійскіе Черноморскіе порты, доколѣ привозъ туда соли вообще запрещенъ будетъ.

Ст. IV. Плоскодонныя и безпалубныя суда обывателей Финляндскихъ, плавающія непосредственно между Швеціею и Финляндіею, будутъ платить въ Шведскихъ портахъ только таможенныя пошлины и другія называемыя Гельфріа (Helfria) безъ надбавочнаго сбора, которому подлежатъ Шведскія и иностранныя суда такой же постройки. — Шведскія плоскодонныя и безпалубныя суда будутъ пользоваться таковыми же изъятіемъ въ портахъ Финляндіи.

Суда Финляндскихъ поселенъ будутъ пользоваться въ Шведскихъ портахъ по прежнему теми же удобствами, какія до сихъ поръ были имъ предоставлены касательно объявленія груза и платежа пошлинъ, а такъ же касательно продажи произведе-

въ портахъ Россійскихъ морз Балтійскаго, Чернаго и Азовскаго, гдѣ истнеяя мѣстowe рѳнне wzglѳdnie płaenia wyżej wyrażonych poszlin i poborów, będnie postępowano ze Szwedzkimi i Norweskimi okrętami w portach tych zarówno z okrętami najprzyjaźniejszych narodów, i jeżeliby się zdarzyło, że przed upływem terminu tego traktatu zasły jakiegokolwiek odmiany w istniejących teraz urządzeniach dla pomienionych portów, tedy skutkiem takich odmian nie może być naruszone prawidło, w poprzedzających warunkach ustanowione.

Artykuł II. Wszystkie towary i produkta, jakiegokolwiek były pochodzenia, Szwedzkiego lub Norweskiego, albo wszelkiego innego kraju albo przemysłu, których przywóz prawnie jest dozwolony do portów Rossyjskich albo Finlandzkich na okrętach narodowych, można także przywozić do tych portów na Szwedzkich i Norweskich okrętach, z jakiegokolwiek miejsca, z płaceniem poszlin nie wyższych albo nie innych, z jakiegokolwiek prawa i pod jakimbykolwiek nazwaniem, oprócz tych, które się pobierają w razie przywozu takich towarów i produktów na okrętach narodowych.

I wzajemnie, wszystkie produkta i towary, których przywóz prawnie jest dozwolony do portów Królestw Szwedzkiego i Norweskiego na okrętach Narodowych, jakiegokolwiek pochodzenia te produkta i towary były, czy to Rossyjskiego kraju lub przemysłu, czy też wszelkiego innego kraju, mogą być także przywożone do pomienionych portów na okrętach Rossyjskich i Finlandzkich, z jakiegokolwiek bądź miejsca, z płaceniem poszlin nie wyższych albo innych, z jakiegokolwiek bądź prawa, albo pod jakimkolwiek bądź nazwaniem, jak tylko tych, które się pobierają w razie przywozu takich produktów i towarów na okrętach Szwedzkich i Norweskich.

Wszystkie produkta i towary, których wywóz prawnie jest dozwolony z portów Rossyjskich i Finlandzkich na okrętach narodowych, można również wywozić stamtąd na okrętach Szwedzkich i Norweskich z płaceniem poszlin nie wyższych albo innych, oprócz pobieranych w razie takiego wywozu na okrętach Rossyjskich albo Finlandzkich.

I wzajemnie, wszystkie produkta i towary, których wywóz prawnie jest dozwolony z portów Królestw Szwedzkiego i Norweskiego na okrętach narodowych, można również wywozić stamtąd na okrętach Rossyjskich albo Finlandzkich, z płaceniem poszlin niewyższych albo innych, oprócz pobieranych w razie takiego wywozu na okrętach Szwedzkich albo Norweskich.

Artykuł III. Zgodzono się, że obie Wysokie strony umawiające się, nie mają zamiaru, ażeby zawarte w drugim artykule warunki dążyły ku szkodzie Konwencji, któreby ta lub druga z nich zawarła z jakimkolwiek innem Mocarstwem, i któremiby, dla jakichkolwiek oznaczonych towarów, przy ich wprowadzeniu lub wyprowadzeniu, były we wzajemnej proporcji zapewnione osobne wyгоды. Do takowych konwencji nie można będzie odwoływać się, ani na korzyść Rossyjskich albo Finlandzkich poddanych w Szwecyi i Norwegii, ani na korzyść Szwedzkich i Norweskich poddanych w Rossyi i Finlandyi.

W każdym razie, osobne konwencye, które już są postanowione albo na przyszłość będą zawarte przez jedno z Wysokich stron umawiających się z Mocarstwem trzeciém, niemogą naruszyć zapewnionego, mocą II art., obustronnym poddanym prawa przywożenia soli, tak na okrętach i statkach Rossyjskich i Finlandzkich do Szwecyi i Norwegii, jako i na Szwedzkich i Norweskich kupieckich okrętach i statkach do Rossyi i Finlandyi, z jakiegokolwiek miejsca, i z płaceniem tychże poszlin, które płacą mieszkańcy krajowi.

Od tego postanowienia wyjmują się Rossyjskie porty Czarnomorskie, dopóki przywóz do nich soli w ogólności zabroniony będzie.

Artykuł IV. Płazkie i bezpokładowe okręty obywateli Finlandzkich, pływające bezpośrednio między Szwecyą i Finlandyą, będą płaciły w portach Szwedzkich tylko таможенне poszliny i inne nazywane Helfria bez poboru dodatkowego, któremu ulegają Szwedzkie i zagraniczne okręty takiejże budowy — Szwedzkie płazkie i bezpokładowe okręty będą używały takiegoż wyjątku w portach Finlandyi.

Statki Finlandzkich włościan będą używały w portach Szwedzkich, jak dotąd, tychże wyгод, które dotychczas były im zastrzeżone względem oświadczenia ładunku i płacenia poszlin, jakoteż względem sprzedaży ich produktów. Każdemu Szyprowi okrętu Finlandzkie-

ній ихъ. Всякому шкиперу Финляндскаго судна позволено, въ продолженіи трехъ недѣль по прибытіи его въ Шведскій портъ, продавать въ разницу прямо съ своего судна, всякое произведеніе Финляндскаго сельскаго происхожденія; во взаимство чего таковая же выгода представляется и Шведскимъ судамъ въ портахъ Великаго Княжества.

(Продолженіе впрѣдъ).

Одесса, 26-го Августа.

Пароходъ *Питръ - Великій* отплылъ, вчера въ полдень, въ Крымъ, съ 18 пассажирами. Въ часъ пассажировъ отправился туда, со всѣмъ своимъ семействомъ, Г. Французскій посолъ, Баронъ де Барантъ, который расцѣлываетъ посѣтитъ Таврическій полуостровъ и оттуда отправится въ С. Петербургъ, чрезъ Москву. Стояща на здѣшнемъ рейдѣ брандвахта салютовала послу, при его отплытіи, двадцатью однимъ выстрѣломъ. Г-жа Баронесса де Барантъ оставила синдикамъ здѣшней Римско - Католической церкви нѣкоторую сумму денегъ, для раздачі бѣднѣйшимъ изъ ея соотечественниковъ.

— Послѣднія заграничныя извѣстія благоприятны здѣшней хлѣбной торговлѣ. Цѣны на пшеницу въ нѣсколько дней значительно повысились въ Марсели, а въ Ливорно не соглашались отдавать ее по весьма высокой цѣнѣ, въ ожиданіи болѣе выгодной платы. Одна Тоскана потребуе, какъ слышно весьма большаго количества хлѣба. По извѣстіямъ изъ Гамбурга, въ Сѣверной Германіи продолжаютъ опасенія на счетъ неурожая. Кукуруза также требуется. Мы не имѣемъ новыхъ извѣстій изъ Англіи. Въ С. Петербургѣ и Ригѣ пшеница значительно вздорожала. (О.Г.Ц.П.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

П р у с с і я.

Берлинъ, 19-го Сентября.

Вчера прибыли въ нашъ городъ Принцы: Вильгельмъ, Адальбертъ и Вальдемаръ, изъ Магдебурга, также Императорско Россійскіе: Генераль отъ Инфантеріи, Генераль-Адъютантъ Гр. Воронцовъ, изъ Одессы: Государственный Вице-Канцлеръ и Министръ Иностранныхъ Дѣлъ Гр. Нессельроде, изъ Лейпцига и Генераль-Лейтенантъ, Генераль-Адъютантъ Мансуровъ, изъ Магдебурга. Сегодня же прибылъ сюда Генераль отъ Кавалеріи, Генераль-Адъютантъ Гр. Бенкендорфъ, изъ Крейта.

Магдебургъ, 14-го Сентября.

Вчера, предъ дворцомъ занимаемымъ Его Императорскимъ Величествомъ Государемъ Императоромъ Всероссійскимъ, разставлены были оркестры всѣхъ полковъ 4 корпуса; за ними въ нѣкоторомъ разстояніи стояли Генералы и полковые командиры; вскорѣ изволилъ прибыть обожаемый нашъ Монархъ съ Принцами и Принцессами Королевской фамиліи и приказалъ начинать зорю. Кругомъ площади, предъ каедральною церковью, пылали искусственные огни, которые образовали блестящій храмъ. Толпы народа стекались насладиться великолѣпнымъ зрѣлищемъ, а радостныя восклицанія заглушали музыку. Послѣ зори, Ихъ Величества отправились пешкомъ на ужинъ къ Принцу Карлу. Сегодня были маневры, которыми Монархъ нашъ остался доволенъ. Послѣ того, въ зданіи предназначенномъ для исполненія музыкальныхъ произведеній, называемомъ Нагтопіа, Принцъ Карлъ давалъ обѣдь для Его Величества Государя Императора Всероссійскаго, на который приглашены были всѣ Генералы, полковые командиры, знатнѣйшіе изъ иностранныхъ офицеровъ и многіе здѣшніе дворяне.

Потсдамъ, 16-го Сентября.

Его Императорское Величество Государь Императоръ Всероссійскій прибылъ сюда вчера вечеромъ изъ Магдебурга, въ вожделѣнномъ здравіи и остановился во дворцѣ Sans-Souci, гдѣ для Его Величества были уже приготовлены покои. Сегодня Его Императорское Величество, безъ всякой свиты выѣхалъ на встрѣчу Ихъ Императорскихъ Высочествъ Великихъ Князей Маріи Николаевны и Ольги Николаевны, которыя изъ Ревеля ѣхали въ нашу столицу. Его Императорское Величество встрѣтилъ Августѣйшихъ Своихъ Дочерей около ботаническаго сада, не подалеку отъ Берлина, и послѣ привѣтствія съ родительскою нежностію, всѣ вмѣстѣ отправились во дворецъ Sans-Souci.

17-го Сентября.

Тотчасъ по прибытіи во дворецъ Sans-Souci, Его Императорское Величество получилъ извѣстіе, что Государыня Императрица изволила обѣдать въ Виттенбергѣ и въ непродолжительномъ времени пріѣдетъ

го дозволяя сѣ, въ przeciągu trzech tygodni po jego przybyciu do portu Szwedzkiego, sprzedawać częściami, prosto ze swojego okrętu, wszelki produkt Finlandzkiego pochodzenia wiejskiego; dla wzajemności czego, także wygody zapewniają się i okrętom Szwedzkim w portach Wielkiego Xięstwa.

(Dalszy ciąg nastąpi).

Одесса, 26-го Сіерпня.

Дня вчорашнього, о полудні, wypłynął do Krymu statek parowy, *Piotr Wielki*, z 48 passażerami, pomiędzy którymi znajdował się Poseł francuzki, *Baron de Barante* z całą swoją rodziną. Zamierza on zwiedzić półwysep Taurycki, a ztamtąd uda się do Petersburga przez Moskwę. Stojący w porcie okręt salutował posła przy jego odpłynieniu 21 wystrzałami. — Matka posła, pozostawiła przed wyjazdem swym syny dykom miejscowego kościoła Rzymsko - Katolickiego, pewną kwotę pieniężną, w celu rozdania tejże pomiędzy uboższych jej współrodaków.

— Ostatnie wiadomości z zagranicy, są dla tutejszego handlu zbożowego pomyślne. Cena pszenicy, w ciągu dni kilku znacznie się podniosła w Marsylii, a w Liwornie nie chcieli jej sprzedawać po bardzo wysokiej cenie, w nadziei większego zysku. Jedna Toskania potrzebuje, jak słychać, bardzo wielkiej ilości zboża. Według doniesień z Hamburga, w Niemczech północnych nie ustaje obawa nieurodzaju. Kukurudza także jest poszukiwana. Z Anglii, nie otrzymaliśmy nowych wiadomości. W Petersburgu i Rydze, pszenica znacznie podrożała. (G.R.K.P.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

P r u s s y a.

Berlin, 19-го Września.

Wczoraj, przybyli do naszego miasta: Królewicowie: Wilhelm, Adalbert i Waldemar, z Magdeburga, tudzież Cesarzsko-Rossyjscy Jenerał-Piechoty i Jenerał-Adjutant, Hr. Woroncow, z Odessy: Vice-Kancelarz Państwa i Minister Spraw zagranicznych, Hr. Nesselrode, z Lipska; Jenerał Lejtenant, Jenerał-Adjutant Mansurow, z Magdeburga. W dniu zaś dzisiejszym Jenerał-jazdy i Jenerał-Adjutant, Hrabia Benckendorf z Kreuth.

Magdeburg, 14-го Września.

Wczoraj wieczorem rozstawiono wszystkie muzyki półków, składających czwartą korpus, przed mieszkaniem Najjaśniejszego Cesarza Rossyjskiego; za nami w niejakiej odległości stali Jenerałowie i Dowódcy półków; wkrótce ukazać się raczył nasz Król ukochany z Xiążętami i Xiężniczkami swego domu, i dał znak do capstryku. Plac przed kościołem katedralnym, ustawiony był przedmiotami palnemi, które zajaśniały wspaniałemi ogniami sztucznymi, wystawując przepyszna światynią w czarowném świetle. Tłumy ludu krążyły po placu, unosząc się nad najrozkoszniejszym widokiem. Odgłosy radości ludu tłumiły chory muzyki. Po capstryku, Najjaśniejsze Państwo udali się pieszo na wieczerek do Xięcia Karola. Dziś odbywały się ćwiczenia wojenne, z zadowoleniem naszego Monarchy. Następnie był obiad u Xięcia Karola, dla Najjaśniejszego Cesarza Rossyjskiego, w gmachu muzycznym, zwanym *Harmonia*, na który zaprosił Dostojny Gospodarz wszystkich Jenerałów, dowódców półków, znakomitych cudzoziemskich Oficerów i wielu z krajowej Szlachty.

Poczdam, 16-го Września.

Najjaśniejszy Cesarz Rossyjski przybył tu wczoraj wieczorem z Magdeburga, w zdrowiu najpożądaniejszym, i wysiadł w przygotowanych dla siebie pokojach, w pałacu Sans-Souci. Dzisiaj bez żadnego orszaku, wyjechał Najjaśniejszy Cesarz naprzeciw swoim ukochanym Córkom, Wielkim Xiężniczkom Maryi i Oldze, które z Rewla do naszej stolicy jechały. Tuż około ogrodu botanicznego, niedaleko Berlina, spotkał Najjaśniejszy Monarcha swoje dostojne Córkę, a po ojcowskiem, nader czułym powitaniu, całe grono udało się do pałacu Sans-Souci.

17 Września.

Zaraz po przybyciu z ukochanymi Córkami do pałacu Sans-Souci, dowiedział się Najjaśniejszy Cesarz Rossyjski, że Dostojna Jego Matka obiadowała w Wittenbergu, i że niebawem zjedzie do Poczdamu. Na

въ Потсдамъ. Государь Императоръ немедленно отпра-
вился, вмѣстѣ съ Ихъ Высочествами Великими Княж-
нами на встрѣчу Ея Величеству, и не прошло пол-
часа, какъ увидѣли Мы всю Императорскую фамилію,
въ сопровожденіи Ихъ Высочествъ Государя На-
слѣдника Всероссійскаго Престола и Великой Княж-
ны Александры Николаевны, возвращающих-
ся во дворецъ Sans-Souci, гдѣ Ихъ Императорскія
Величества были встрѣчены Принцемъ Вильгель-
момъ (сыномъ Короля) и его супругою. Вечеромъ
Императорская фамилія посѣтила Короля въ Пот-
сдамскомъ дворцѣ, который въ это время возвратился
изъ Магдебурга.

18-го Сентября.

Вчера утромъ, нашъ Король посѣтилъ Ихъ Ве-
личества Государя Императора и Государыню Импе-
ратрицу Всероссійскихъ. Въ то самое время, въ Sans-
Souci находились Великій Герцогъ Мекленбургъ-Шве-
ринскій и Принцъ Фридрихъ Нидерландскій съ су-
пругою, которые вчерашняго числа прибыли сюда
и остановились въ Новомъ-Дворцѣ. Ихъ Император-
скія Величества изволили кушать en retraite въ San-
Souci. Въ Новомъ-Дворцѣ былъ столъ для придвор-
ныхъ. Въ продолженіи дня прибыли сюда Принцъ
Баварскій и остановился въ томъ же дворцѣ.

(О.Г.Ц.П.)

Г е р м а н і я.

Мюнхенъ, 10-го Сентября.

Уже два дня какъ начали выходить бюлетени
о здоровьи Короля. Монархъ простудился въ Аугс-
бургѣ, и боленъ простудною лихорадкою, соединен-
ною съ кашлемъ, которая начинаетъ обнаруживать
признаки ревматизма. Сегодняшнюю ночь Е. В. былъ
спокойнѣе и пароксизмы были менѣе сильны.

— Третьяго дня прибылъ сюда Императорско-Рос-
сійскій Министръ Иностранныхъ Дѣлъ Гр. Нессель-
роде. Онъ остановился въ домѣ Россійскаго послан-
ника и сегодня осматривалъ находящееся здѣсь соб-
раніе произведеній изящныхъ искусствъ. (О.Г.Ц.П.)

А в с т р і я.

Вѣна, 6-го Сентября.

Изъ Песта пишутъ, что Комитетъ назначенный
для разсмотрѣнія проектовъ касательно постройки
моста чрезъ Дунай, между городами Пестомъ и О-
феномъ, утвердилъ проектъ Барона Сина и сдѣлалъ
съ нимъ условіе на таковую постройку посредствомъ
компаніи на акціяхъ. (О.Г.Ц.П.)

Ф р а н ц і я.

Парижъ, 12-го Сентября.

Изъ Байонны отъ 9 Сентября получена слѣдую-
щая телегр. депеша: „Все Христиносское войско 6
чис. соединилось на Аргѣ, съ намѣреніемъ итти на
Эстеллу. Эспартеро 6 ч. послѣ незначительной сты-
чки вступилъ въ Отейца, Але въ тотъ же день безъ
сопротивленія въ Арангуи; Д. Карлосъ 5 ч. отправилъ
ся изъ Онъаты въ Вилла-Франку.

— Между тѣмъ, какъ многія газеты изъясняютъ
опасеніе на счетъ могущихъ случиться послѣдствій
отъ опоздавшей экспедиціи противу Мексики, съ дру-
гой стороны утверждаютъ, что надѣются, и даже на-
которымъ образомъ полагаются въ Министерствѣ, во
время открытія Палаты, получить извѣстіе о взятіи
дитадели Санъ-Жуанъ д'Уллоа, или даже на заключе-
ніе мира на предложенныхъ Франціею условіяхъ.

— По телеграфической депешѣ изъ Байонны отъ 11
Сентября уведомляютъ о наступившей въ Мадридѣ
7 ч. перемѣнѣ Испанскаго Министерства. Герцогъ
Фріасъ наименованъ первымъ Статсъ-Секретаремъ и
Президентомъ Совѣта Министровъ, Сенаторъ Рюисъ-
де-ла-Вега Министромъ Юстиціи, Депутатъ, Маркизь
де Монте Виргенъ, Министромъ Финансовъ, Сенаторъ,
Маркизь де Валгорнера Министр. Внутреннихъ Дѣлъ,
Генераль Алдама Военнымъ и Морскимъ Министромъ;
три послѣдніе только временно.

— Слышно, что одинъ изъ ревностнѣйшихъ поли-
тическихъ друзей Г-на Твера, отправилъ къ нему
курьера въ Como, приглашая его немедленно воз-
вратиться во Францію.

13-го Сентября.

Король отъ Гельветской конфедераціи получилъ
отвѣтъ на письмо о рожденіи Графа Парижскаго.

— Слышно, что первый Секретарь Англійскаго по-
сольства, вчера утромъ получилъ очень подробную
ноту отъ Лондонскаго Министерства Иностранныхъ
Дѣлъ, въ которой представляютъ Французскому ка-
бинету, какъ вредна для Англійскаго торговли блоки-
ровка Мексики и какъ былобы желательнѣе, сколь мо-
жно скорѣе прекратить эти споры. Графъ Моле вче-
ра пополудни нарядилъ курьера съ нужными депе-
шами, въ Э, вѣроятно по сему же дѣлу.

— Въ Министерствѣ Внутреннихъ дѣлъ, сегодня

тѣмъ-жъ НАЙЯШНЕЙШЫЙ МОНАРХЪ выѣхалъ, тѣмъ-жъ
Великими Хлѣбниками напроцѣвъ НАЙЯШНЕЙШЕЙ Се-
сарзowej, и не минуло пол-години, якъ zobaczyliśmy
wracającą całą Cesarzką Rodzinę, w towarzystwie Ce-
sarzewicza Następcy Tronu i Wielkiej Xlęzniczki
ALEXANDRY, do pałacu Sans-Souci, gdzie NAJJAŚNIEJSI PAŃ-
stwo przyjmowani byli przez Xlęcia Wilhelma (sy-
na Króla) i jego Małżonkę. Wieczorem Rodzina Cesar-
ska odwiedzała w zamku Poczdamskim Króla, który w
tym czasie wrócił z Magdeburga.

18-го Września.

Wczora, przed południem, odwiedził nasz Król
NAJJAŚNIEJSZYH CESARZA i CESARZOWĄ Rossyjskich. W
tym samym czasie znajdowali się w Sans-Souci, Wiel-
ki-Xlęz Meklembursko-Szweryński i Xlęz Fryderyk
Niderlandzki z małżonką, który w dniu wczorajszym
przybył i zamieszkał Nowy-Pałac. NAJJAŚNIEJSI PAŃ-
stwo obiadowali en retraite w Sans Souci. W Nowym
Pałacu był stół Marszałkowski. W ciągu dnia przy-
był Królewicz Bawarski i zajął pokoje w Nowym Pa-
łacu. (G.R.K.P.)

N i e м с у.

Monachium, 16-го Września.

Oddwoh dni wychodzą biulłetyny o zdrowiu Kró-
lewskiem. Monarcha zaziębił się w Augsburgu, dostał
febry katarowej, połączonej z kaszlem, która przybie-
rać zaczęła charakter reumatyczny. Dzisiejsza noc by-
ła spokojniejsza, i wszystkie oznaki choroby łagodniejsze.

— CESARSKO-Rossyjski Minister Spraw Zagranicznych
Hrabia Nesselrode, przybył tu przedwczoraj i wysiadł
w mieszkaniu Posta Cesarско-Rossyjskiego. Dziś zwie-
dzał znajdujące się u nas zbiory sztuk pięknych.

(G.R.K.P.)

A U S T R Y A.

Wiedeń, 6-го Września.

Donoszą z Pestu, że komitet wyznaczony do prze-
rzenia projektów względem wybudowania stałego mo-
stu, mającego połączyć sąsiednie miasta Pest i Budę,
zatwierdził projekt Barona Sina i wszedł z nim w u-
mowę, co do wykonania budowy za pośrednictwem
akcyj. (G.R.K.P.)

F R A N C Y A.

Paryż, dnia 12 Września.

Z Bayonny pod 9 Września otrzymano następują-
cą depezę telegraficzną: „Całe wojsko Krystynistów,
d. 6 połączyło się nad rzeką Argą, w celu wystąpienia
na Estellę. Espartero d. 6 po małoszczącej utarczce
stanął w Oteiza, Alaix tegoż dnia bez sprzeciwienia się
wszedł do Araigui; D. Carlos d. 5 udał się z Oñate do
Villafranca.”

— W tymże czasie, kiedy rozmaite gazety wynurzają
swoję obawę względem mogącego zdarzyć się wypadku
ze spoźnionych ekspedycyj przeciwko Meksyku, z dru-
giej strony utrzymują, a nawet niejakim sposobem ocze-
kują w Ministerjum, w czasie otwarcia Izby, na przyby-
cie poselstwa o wzięciu cytadeli San-Juan d'Ulloa, a
nawet o zawarciu pokoju na warunkach, podanych przez
Francją.

— Przez depezę telegraficzną z Bayonny pod 11-м
Września donoszą o zaszłej d. 7 w Madrycie zmianie
Ministerjum Hiszpańskiego. Xlęze Frias mianowany
został Pierwszym Sekretarzem Stanu i Prezydentem Ra-
dy Ministrów, Senator P. Ruiz de la Vega Ministrem
Sprawiedliwości, Margrabia de Monte Virgen, Mini-
strem Skarbu, Senator, Margrabia de Valgornera Mi-
nistrem Spraw Wewnętrznych; Jenerał Aldama Mi-
nistrem Wojskowym i Marynarki; jednakże ostatni trzej
tylko ad interim.

— Słychać, że jeden z najgorliwszych przyjaciół poli-
tycznych P. Thiers, wysłał do niego gońca do Como,
wzywając do prętkiego powrotu do Francyi.

Dnia 13.

Król od Konfederacyi Szwajcarskiej otrzymał od-
powiedź na notyfikacyą o urodzeniu się Hrabiego Pa-
ryża.

— Słychać, że pierwszy Sekretarz legacyi Angiel-
skiej, otrzymał wczora szczegółową notę z Ministerjum
Spraw Zewnętrznych w Londynie, w której wysta-
wiono gabinetowi Francuzkiemu, jak szkodliwą jest
dla handlu Angielskiego blokada Meksyku i jak życzo-
noby, ażeby spory te, prędko wzięły swój koniec. Hra-
bia Molé wczora po południu z pilnemi depeszami
wysłał gońca do Eu, zapewna w tymże interesie.

— Dzisiaj rano w Ministerjum Spraw Wewnętrz-

утромъ, между складомъ бумагъ вспыхнулъ пожаръ и будто сгорѣли многіе очень важныя документы.

14-го Сентября.

Король получилъ поздравленія отъ вольныхъ Ганзейскихъ городовъ, Бремена, Любека и Гамбурга по случаю рожденія Графа Парижскаго.

— Нидерландскій посланникъ Баронъ Фагель 11 с. м. прибылъ въ Парижъ. Прибытіе его праздновано дипломатическими пирамишествами при посольствахъ трехъ сѣверныхъ Державъ.

— *Журн. Преній* уведомляютъ изъ Турина: „Швейцарскіе депутаты на коронацію въ Медіоланъ бестрепетно съ Княземъ Меттернихомъ и нѣкоторыми образомъ требовали пособія Австріи противу требованій Франціи отъ Швейцаріи, въ которыхъ она не уважаетъ независимости союза и владѣнія Кантоновъ. Князь Меттернихъ формально объявилъ депутатамъ, что они въ семь случаевъ не могутъ ожидать никакого пособія со стороны высокаго ручившихся державъ; никто не думаетъ нападать на независимость и владѣніе Швейцаріи; требованіе изгнанія особы опасной для сосѣдственнаго Государства, справедливо.

— Новѣйшія депеши Генерала Галбоа изъ Константины уведомляютъ, что ожидали непріятельскихъ дѣйствій съ Ахметъ-Беемъ. 5 поколѣній будто обѣщали сему послѣднему доставить подкрѣпленія.

(A.P.S.Z.)

А н г л и я.

Лондонъ, 14-го Сентября.

Слышно, что Король и Королева Белгійскіе оставяють завтра Виндзоръ возвращаясь въ Белгію. По сему они 10 дней пробудутъ у Королевы Викторіи. Ихъ Велич. на правительственномъ пароходѣ отплывутъ въ Рамсгетъ, а оттуда въ Остенду.

— Князь и Княгиня Эстергази въ понедѣльникъ на пароходѣ *Britannia* отплыли изъ Дувра во Францію.

— Князь Александръ Ливенъ, второй сынъ бывшаго Россійскаго Посланника при здѣшнемъ дворѣ, братъ находящагося здѣсь Князя Павла Ливена и принадлежащій къ Русскому Посольству въ Неаполь, третьяго дня прибылъ сюда съ твердой земли.

— *Courrier* содержитъ слѣдующее извѣстіе, непоказывая откуда взялъ оное: „Пролита первая кровь между Французами и Мексиканцами. 22 Іюля одинъ Мексиканскій корабль осажденъ вооруженными людьми изъ Французской эскадры. Онъ не могъ уйти и Французы завладѣли кораблемъ; но между тѣмъ съ берега стрѣляли на нихъ и многіе были ранены а одинъ даже опасно. Это вѣроятно можетъ довести до мщенія и въ послѣдствіи могутъ формально начаться непріятельскія дѣйствія.

— Великобританское правительство кажется теперь совершенно завладѣло Фалклендскими островами, ибо тамошній Англіійскій Губернаторъ запретилъ иностраннымъ кораблямъ рыбную ловлю послѣ 1-го Іюня наст. года въ близи сихъ острововъ, или останавливаться въ какомъ либо изъ портовъ острововъ.

— Въ арсеналахъ господствуетъ теперь значительная дѣятельность; въ одномъ изъ нихъ недавно даже въ воскресенье продолжали работы. Въ послѣдніе дни будто безпрестанно отправляли подкрѣпленія въ Канаду.

— Маркизъ Кларикардъ съ супругою отправляются на дняхъ на военномъ пароходѣ *Pique* въ С. Петербургъ.

— Англіійскій Полковникъ Консидинъ, который теперь какъ Генералъ находится въ службѣ Тунисскаго Бей, усердно занимается образованіемъ Тунисскаго войска.

— Г. Гринъ здѣлалъ новый опытъ подняться какъ можно выше въ воздухъ на своемъ аэростатѣ и достигнулъ 27,000 фут.; холода на сей высотѣ былъ очень чувствителенъ. (A.P.S.Z.)

П о р т у г а л и я.

Лиссабонъ, 1-го Сентября.

Здѣсь носятъ слухи, что Англіійская вдовствующая Королева заѣдетъ сюда на нѣкоторое время, на пути своемъ въ Мальту, и потому приготавливаютъ для принятія Ея Величества прекрасный Великій дворецъ. (O.G.C.H.)

Т у р ц и я.

Константинополь, 21-го Августа.

Торговый трактатъ, о которомъ болѣе году шли переговоры между Портою и посольствами Англіійскимъ и Французскимъ, окончателно подписанъ 16 Августа. Содержаніе его остается еще въ тайнѣ, и теперь извѣстны только нѣкоторыя главныя статьи, относящіяся къ уничтоженію монополій и къ замѣнѣ всѣхъ пошлинъ, которыми, подъ разными наименованіями, облагаема была торговля, — однимъ общимъ налогомъ. Достоверно кажется, что всѣ подати, ко-

ныхъ, помѣжду стосомъ бумагъ выбухнулъ огień и мѣло спалиć сїę дузо документѡв wielkiej wagi.

Dnia 14.

Król otrzymał powinszowania od wolnych miast Hanzeatyckich Bremy, Lubeki i Hamburga, z okoliczności narodzenia się Hrabiego Paryża.

— Poseł Niderlandzki, Baron Fagel, d. 11 ter. m. przybył do Paryża. Przybycie Jego obchodzono ucztami dyplomatycznymi w poselstwach trzech Mocarstw Północnych.

— *Dziennik Rozpraw* donosi z Turynu: „Deputowani Szwajcarscy na koronację w Medyolanie, mieli z Xięciem Metternich rozmowę, i niejakim sposobem prosili wsparcia Austrii przeciwko pretensyi do Szwajcaryi ze strony Francuzów, w której nieszanowana niepodległość Związku i posiadłość pojedynczych kantonów. Xiążę Metternich formalnie oświadczył deputowanym, że w tej rzeczy nie mogą spodziewać się żadnego wsparcia ze strony Mocarstw gwarantujących ustawę Związkową; nikt nie zamysła napadać na niepodległość i posiadłości Szwajcaryi; wyprowadzenie osoby niebezpiecznej dla spokoju sąsiedniego państwa, sprawiedliwie jest żądane.

— Najnowsze depesze Jenerała Galbois z Konstantyny mają donosić, że oczekiwać należy nieprzyjacielskich działań z Achmed Bejem. 5 Pokoleń miały ostatniemu obiecać dać posiłki w ludziach. (A.P.S.Z.)

A N G L I A.

Londyn, dnia 14-go Września.

Słychać, że Król i Królowa Belgów jutro opuszczają Windsor z powrotem do Belgii. Takim sposobem bawiliby tylko dziesięć dni u Królowej Wiktorii. Rządowy parochod ma odwiedzić Ich Kr. Mość z Ramsgate do Ostendy.

— Xiążę i Xiężna Esterhazy w poniedziałek odплыли z Dover na statku parowym *Britannia* do Francji.

— Xiążę Alexander Lieven, drugi syn dawniejszego Pości Rosyjskiego przy tutejszym dworze, brat znajdującego się tu Xięcia Pawła Lieven i należący do Poselstwa Rosyjskiego w Neapolu, zawczora z lądu tu przybył.

— *Courrier* zawiera następującą wiadomość, nieudzielając skąd ją poczerpnął: „Między Francuzami a Meksykanami pierwsza krew została przelaną. 22 Lipca, jeden Meksykański okręt między Veracruz i Tampico ścigany był przez statek osadzony uzbrojonymi ludźmi z eskadry francuskiej. Nie mógł on schronić się ucieczką. Francuzi opanowali okręt, a tymczasem strzelano do nich z brzęgu i wielu raniono, a jednego z niebezpieczeństwem życia. Krok ten zapewne doprowadzi do odwetu i następne wiadomości donieść mogą o formalnem rozpoczęciu działań nieprzyjacielskich.”

— Zdaje się, że Rząd Angielski objął teraz wszystkie wyspy Sokółowe, gdyż tameczny Gubernator Angielski zakazał okrętom cudzoziemskim w bliskości ich połowu ryby po 1 Czerwcu, lub też zatrzymać się w którymkolwiek z portów wysp, gdyż w przeciwnym razie złe skutki samym sobie przypiszą.

— W arsenalach panuje teraz znaczna czynność; w jednym z nich nie dawno, nawet w niedzielę pracowano. W ostatnich dniach ciągle wysyłano posiłki do Kanady.

— Margrabia Clanricarde z małżonką, na okręcie wojennym *Pique*, odplywają w tych dniach do Petersburga.

— Półkownik Angielski Considine, który teraz jako Jenerał znajduje się w służbie Beya Tunetańskiego, gorliwie zajmuje się organizacją wojska Tunetańskiego.

— P. Green zrobił nowe doświadczenie, dostania się w swoim balonie do największej wysokości i wyniósł się na 27,000 stop w górę; zimno w tych krainach mocno czuć się dawało. (A.P.S.Z.)

P O R T U G A L I A.

Lisbona, d. 1-go Września.

Mówią tu powszechnie, że Królowa Angielska, wdowa, odbywając podróż do Malty, zabawi u nas czas niejaki, i z tego powodu przygotowują na jej przyjęcie piękny pałac w Belem. (G.R.K.P.)

T U R C Y A.

Stambul, 21-go Sierpnia.

Traktat handlowy, względem którego od roku przeszło toczyły się układy pomiędzy Portą i poselstwami, Angielskiem i Francuzkiem, ostatecznie podpisany został dnia 16 (28) Sierpnia. Treść jego dotąd jest tajemnicą i tylko wiadome są niektóre główne artykuły; dotyczące się zniesienia monopolów, i zastąpienia wszystkich opłat, które pod różnemi nazwiskami handel uciskały, — jednym ogólnym podatkiem. Zdaje się nie ulegać wątpliwości, że wszelkie podatki,

(2)

торые были взимаемы съ земледѣлія и торговли, будутъ замѣнены, для статей отпуска, 12 процентною пошлиною, включая туда и таможенную пошлину въ 5%, въ случаѣ вывоза этихъ статей за границу. Привозныя статьи будутъ обложены 5-хъ процентною пошлиною, и, сверхъ того еще 2%, если владѣльцы этихъ товаровъ пожелаютъ перевезти ихъ съ одного мѣста въ другое. Правительство nebude уже взимать, сверхъ этихъ никакихъ другихъ пошлинъ съ привозныхъ и отпускныхъ статей.

— Решидъ-Паша, назначенный чрезвычайнымъ посломъ въ Лондонъ, тотчасъ послѣ подписанія торговаго трактата, откланялся Султану, который обошелся съ нимъ очень ласково: вслѣдъ за тѣмъ, этотъ саванникъ сѣлъ на казенный пароходъ „*Пейки-Шевкетъ*“, который пойдетъ въ Мальту, потомъ въ одинъ изъ Итальянскихъ портовъ, и оттуда уже отправится въ Англію. Тагиръ-Паша выѣхалъ 18 ч. вмѣстѣ съ Решидомъ-Пашею, съ которымъ онъ разстанется въ Смирнѣ для отъѣзда въ Айдинъ, куда онъ назначенъ Губернаторомъ. (О. Г. Ц. П.)

С м ѣ с ѣ.

Замѣчаніе на нынѣшнее промерзаніе земли.

Въ прошедшую зиму, по причинѣ сильныхъ и продолжительныхъ морозовъ, и по неимѣнію въ достаточномъ количествѣ снѣга, здѣсь въ С. Петербургской Губерніи земля промерзла глубоко, мѣстами даже болѣе нежели на два аршина. Вѣроятно, по этой причинѣ, клеверъ (какъ это у меня случилось) почти весь пропалъ, такъ что мѣстами даже не осталось слѣдовъ его. Такое промерзаніе земли довольно извѣстно, потому что случилось нынѣ почти вездѣ въ Россіи, но, можетъ быть, сельскимъ хозяевамъ будетъ любопытно узнать, что въ лѣсу, гдѣ находится густой мохъ и гдѣ недостаточно можетъ дѣйствовать солнце на поверхность почвы, земля по нынѣ еще мерзла въ глубину отъ 6 до 8 вершковъ. Это извѣстіе можетъ показаться инымъ читателямъ невѣроятнымъ, да и мнѣ самому казалось такъ, пока я не увѣрилъ въ собственными моими глазами. Уже въ Апрѣлѣ, Май и даже Іюль мѣсяцѣхъ, при садкѣ деревъ, а потомъ при копани канавъ для осушки почвы, я находилъ въ тѣхъ мѣстахъ, гдѣ былъ густой мохъ, или гдѣ отъ близъ находящихся деревъ съ южной стороны было болѣе тѣни, что земля мѣстами еще не растаяла болѣе нежели отъ 8 до 10 вершковъ въ глубину; однако, послѣ того времени, я не имѣлъ болѣе случая дѣлать подобныя наблюденія до 22 Іюля. Въ этотъ же день при осмотрѣ работы, производившейся у меня въ Учебномъ Лѣсничествѣ для осушки болотъ, я замѣтилъ, что рабочими начата канавка, проложенная по мокрому мѣсту, заросшему изрѣдка лѣсомъ, по снятіи верхняго слоя, состоящаго изъ мха, на глубину отъ 6 до 8 вершковъ оставлена не оконченною. На вопросъ мой, почему это сдѣлано, работники объявили, что тутъ земля еще мерзла. Хотя такое обстоятельство показалось мнѣ въ настоящее время почти невозможнымъ, однако по разсмотрѣніи на мѣстѣ, я нашелъ, что действительно по всемъ мѣстамъ, гдѣ находилось много мха или другаго хлама, какъ это въ болотистыхъ мѣстахъ бываетъ, земля еще такъ крѣпко была мерзлой, какъ будто бы въ началѣ весны. Послѣ того времени у насъ было довольно теплыхъ дней и ледъ по нынѣ не растаиваетъ; и какъ теперь день и теплота уже уменьшаются, то можно полагать, что нынѣшнимъ лѣтомъ земля мѣстами не растаетъ, а останется въ такомъ положеніи до новыхъ морозовъ. Мнѣ кажется, что нынѣшній неурожай травы и другихъ растений происходитъ не только отъ засухи и холоднаго воздуха, но и отъ того, что земля была такъ долго мерзлой; ежелибы только двѣ первыя причины препятствовали росту растений, то въ лѣсахъ, гдѣ есть защита отъ холодныхъ вѣтровъ и достаточно сырости, надлежало бы тамъ быть порядочной травѣ, но и на такихъ мѣстахъ не имѣется нынѣ и половины противъ обыкновеннаго урожая.

Любопытно было знать, не случилось ли кому сдѣлать въ другихъ мѣстахъ подобныя замѣчанія. Также чему хозяева приписываютъ то обстоятельство, что въ защищенныхъ и сырыхъ мѣстахъ, гдѣ въ сухое лѣто обыкновенно бываетъ самое лучшее произрастаніе травы, и тамъ нынѣ неурожай въ нихъ?

Назальникъ Учебнаго Лѣсничества
Б. Фрейресъ. (З. Г.)

Съ 1-го числа наступающаго Октября начинается подписка на послѣдній Кварталь сего года, на газету Литовскаго Вѣстника. — Цѣна по прежнему 2 руб. 25 коп. сереб.

które opłacało rolnictwo i handel, zastąpione będą, co do artykułów wywozowych, 12-procentową opłatą, licząc w to i opłatę celną po 3%, wrazie wywozu tych artykułów za granicę. Na artykuły zaś przywozowe włożoną będzie opłata 3-procentowa, i oprócz tego jeszcze 2%, jeśli właściciele tych towarów zechcą przewozić je z jednego miejsca na drugie. Oprócz takowych opłat, Rząd nie będzie już pobierał żadnych innych, tak od artykułów przywozowych, jako i wywozowych.

— Reszyl Basza, mianowany nadzwyczajnym Posłem w Londynie, natychmiast po podpisaniu traktatu handlowego, pożegnał Sułtana, który go nader łaskawie przyjął; wnet potem Minister ten wsiadł na Rządowy statek parowy „*Pejki-Szewket*“, który zawinie do Malty, następnie do jednego z portów włoskich, a stamtąd już popłynie do Anglii. Tahir Basza wyjechał dnia 18 (30) b. m. wraz z Reszydem Baszą, z którym się rozstanie w Smirnie, skąd się uda do Ajdinu, gdzie ma piastować urząd Gubernatora. (G. R. K. P.)

ROZMAITOŚCI.

Postrzeżenia nad tegorocznem marzeniem ziemi.

Przeszłej zimy, z przyczyny wielkich i długich mrozów, i z powodu niedostatecznej ilości sniegu, w Gubernii S. Petersburgskiej ziemia umarzała głęboko, miejscami więcej nawet, jak na dwa arszyny. Z tej zapewne przyczyny konieczna (jak się u mnie zdarzyło), cała prawie zginęła, tak, że miejscami nie zostało nawet jej śladu. Takie umarzenie ziemi dość jest znane dla tego, że się to zdarzyło w całej prawie Rosyi, ale, gospodarze wiejscy może z ciekawością dowiedzą się, że w lesie, gdzie się znajduje mech gęsty i gdzie z trudnością może działać słońce na powierzchnię gruntu, ziemia dotąd jeszcze jest zamarzłą w głąb od 6 do 8 cali. Wiadomość ta może się okazać niektórym czytelnikom niepodobną do uwierzenia, gdyż i mnie samemu tak się zdawało, nim własnemi nieprzekonanem się oczyrnia. W Kwietniu, Maju, a nawet w Czerwcu, przy sadzeniu drzew, a potem przy kopaniu rowów dla osuszenia gruntu, znajdowałem w tych miejscach, gdzie był mech gęsty, albo gdzie od blisko znajdującego się drzewa ze strony południowej więcej było cienia, że ziemia miejscami jeszcze nie odeszła więcej, aniżeli od 8 do 10 cali wgłąb; jednakże w późniejszym czasie, nie miałem więcej zdarzenia czynić podobnych postrzeżeń do 22-go Lipca. W tym zaś dniu, przy obejrzeniu robot, odbywających się u mnie w Leśnictwie Uczebnem, dla osuszenia błota, postrzegłem, że zaczęty przez robotników rów, przez mokre miejsce prowadzony, zarósł gdzieś niegdzie drzewem, po zdjęciu wierzchniej warstwy, składającej się z mchu, głębokości od 6 do 8-miu cali, był nieukończony. Na moje zapytanie: dla czego tak zrobiono, robotnicy odpowiedzieli, że tu ziemia jest jeszcze zamarzłą. Chociaż ta okoliczność zdała się mnie w obecnym czasie prawie niepodobną, jednakże po rozpatrzeniu na miejscu, znalazłem, że w samej rzeczy we wszystkich miejscach, gdzie się znajdowało wiele mchu albo innego porostu, jak to po błotnistych lasach bywa, ziemia tak jeszcze mocno była zamarzłą, jakby na początku wiosny. Potem mieliśmy dość ciepłe dni, lod jednakże dotąd nie topnieje; a że się teraz dzień i ciepło zmniejsza, można tedy wnosić, że teraźniejszego lata ziemia miejscami nie roztai i pozostanie w takim stanie do nowych mrozów. Sądzą, że tegoroczny nieurodzaj trawy i innych roślin pochodzi, nie tylko od posuchy i zimnego powietrza, ale i od tego, że ziemia, tak długo była zamarzłą; gdyby tylko dwie pierwsze przyczyny przeszkadzały rośnięciu roślin, tedy w lasach, gdzie jest zasłona od wiatrów zimnych i dosyć znajduje się wilgoci, powinnyby tam być trawa dobra, ale i w takich miejscach niema teraz połowy nawet w porównaniu do urodzaju zwyczajnego.

Ciekawem byłoby wiedzieć: czy się nie zdarzyło komu zrobić w innych miejscach podobnych postrzeżeń, także, jakie przyczynie gospodarze przypisują tę okoliczność, że w zasłoniętych i mokrych miejscach, gdzie w czasie suchego lata bywa zazwyczaj najlepszy urodzaj trawy, i tam jej teraz niema?

Naczelnik Leśnictwa Uczebnego
B. Freires. (G. R.)

Od dnia 1-go następującego miesiąca Października, zaczyna się prenumerata na ostatni tego roku Kwartal gazety Kuryera Litewskiego. — Cena zwyczajna rubli srebrem 2 kop. 25.